

Opetuslautakunta 19.1.2021 § 6
Kaupunkikehityslautakunta 26.1.2021 § 24
Kaupunginhallitus 1.3.2021 § 102
Kaupunkikehityslautakunta 13.4.2021, tekn.korj.

Dnro 4662/08.01.01.07/2020

Salon kaupunki

Esi- ja perusopetuksen
koulukuljetusperiaatteet

Periaatteet astuvat voimaan kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti pöytäkirjan tarkistuksen jälkeen 15.3.2021.

SISÄLLYS

1.	LAINSÄÄDÄNTÖ.....	3
1.1	Perusopetuslaki 6 § (13.7.2018/542).....	3
1.2	Perusopetuslaki 32 § (13.7.2018/542).....	3
1.3	Lain soveltaminen.....	4
2.	KOULUKULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET.....	4
2.1	Koulumatkan pituus.....	4
2.2	Koulumatkan vaarallisuus.....	5
2.2.1	Tien vaarallisuus.....	5
2.2.2	Petoeläinvaara.....	5
2.3	Terveydelliset syyt (vaikeus ja rasittavuus).....	6
2.4	Kuljetus- ja saattoavustus.....	7
2.5	Muut perusteet.....	7
2.5.1	Esikoululaiset.....	7
2.5.2	Ruotsinkieliset oppilaat.....	7
2.5.3	Valmistavan opetuksen oppilaat.....	8
2.5.4	Erikoisluokan oppilaat (rajoitettu koulukuljetusoikeus).....	8
2.5.5	A2- kielen valinnat, erikoisluokat (Luma-, kieli-, jne).....	8
2.5.6	Somero.....	8
2.5.7	Muutto kesken lukuvuoden.....	9
2.5.8	Tulipalot ja muut äkilliset poikkeustilanteet.....	9
2.5.9	TET-jaksojen maksuton koulukuljetusoikeus.....	9
3.	KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMINEN.....	9
3.1	Kuljetusmuoto.....	9
3.1.1	Noutopaikat.....	10
3.2	Koululaiskortin käyttö.....	11
3.3	Kuljetuksen odotus.....	11
3.4	Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana.....	12
3.5	Kuljetusoppilaan poistaminen koulutiloista kesken päivän.....	12
3.6	Terveydellisistä syistä johtuvat tilapäiset koulukuljetukset.....	12
3.7	Tukiopetus, jälki-istunnot ja kaupungin järjestämä kerhotoiminta.....	12
3.8	Iltapäivätoiminta.....	13
3.9	Toisen asteen oppilaat.....	13
4.	MAKSULLINEN KOULUKULJETUS.....	13
5.	KOULUKULJETUKSEN TAI AVUSTUKSEN HAKEMINEN.....	14
5.1	Subjekttiivinen oikeus koulukuljetukseen 1.-10. lk.....	14
5.2	Esioppilaat, koulumatka vähintään 3 km.....	14
5.3	Esi- ja perusopetus/muu oikeus koulukuljetukseen.....	14
6.	KOULUKULJETUKSIA KOSKEVAT SÄÄNNÖT.....	15
6.1	Kuormitussäädökset.....	15
6.2	Turvavyöt.....	15
6.3	Käyttäytyminen.....	15
6.4	Urheiluvälineet ja muut poikkeavat tavarat.....	16
6.5	Liikennöitsijän tehtävät ja vastuut.....	16
6.6	Huoltajan tehtävät ja vastuut.....	16
6.7	Koulun tehtävät ja vastuu.....	16
7.	TOIMINTA ONGELMATILANTEISSA.....	16
7.1	Onnettomuus.....	16
7.2	Auto ei saavu pysäkille.....	17
7.3	Poikkeukselliset keli- yms. olosuhteet.....	17
7.4	Vahinko tai ilkivalta.....	17
7.5	Palaute kuljetuksen laadusta.....	17
7.6	Kadonneet tai unohtuneet tavarat.....	17

1. LAINSÄÄDÄNTÖ

1.1 Perusopetuslaki 6 § (13.7.2018/542)

"Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetuksen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita. [\(13.7.2018/542\)](#)

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämipaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu varhaiskasvatuspaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämipaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa. [\(13.7.2018/542\)](#)."

1.2 Perusopetuslaki 32 § (13.7.2018/542)

"Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. [\(13.7.2018/542\)](#)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksiin saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. [\(24.6.2010/642\)](#)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämipaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. [\(13.7.2018/542\)](#)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan."

1.3 Lain soveltaminen

Salon kaupungin kaupunkikehityslautakunta opetuslautakuntaa kuultuaan vahvistaa ja päättää kaupungin koulukuljetusperiaatteet. Muusta ratkaisuvallan käytöstä päättää kaupunkikehityslautakunta, ellei Salon kaupungin hallintosäännöstä muuta johdu.

2. KOULUKULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

2.1 Koulumatkan pituus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai avustaa oppilaan huoltajaa koulumatkakustannuksissa, jos

- esikoululaisen tai 1-2 -luokan oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan esikouluun tai lähikouluun on vähintään kolme kilometriä
- 3-10 -luokan oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan lähikouluun on vähintään viisi kilometriä

Koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin/asunnon ja koulun/ esiopetuksen järjestämispaikan välistä matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun mennessään ja sieltä palatessaan. Koulukuljetukset järjestetään tai korvataan vain kodin ja koulun väliselle matkalle. Koulumatkan pituus tarkoittaa yhdensuuntaista koulumatkaa.

Perusopetuslaista poiketen kaupunkikehityslautakunta on määritellyt yleisesti rasittavaksi koulumatkaksi yli kolme kilometriä pitkän koulumatkan esioppilaille ja 1-2 luokkien oppilaille.

Hoitopaikkakuljetuksia koulusta hoitopaikkaan ei erikseen järjestetä eikä korvata. Myöskään kuljetuksia hammashoitoon ei järjestetä eikä korvata.

Koulumatka mitataan lyhintä, kävelykelpoista ja yleisessä käytössä olevaa reittiä (jalan-kulkua, kevytliikennettä tai autoliikennettä varten tarkoitettua tietä pitkin) kotiportilta koulun tai päiväkodin portille tai niitä vastaaviin paikkoihin. Mikäli viranomainen toteaa lyhimmän reitin liian vaaralliseksi suorittaa omatoimisesti, oppilas voidaan ohjata kulkemaan matkansa vaihtoehtoista turvallista reittiä kouluun ja takaisin, kuitenkin siten, että vaihtoehtoinen reitti ei ole olennaisesti lyhintä reittiä pidempi eikä suunnaltaan vaikeammin hahmotettava, katsotaan koulumatkaksi vaihtoehtoisesti lyhin reitti, jota pitkin oppilas voi koulumatkan liikennesääntöjä noudattaen turvallisesti suorittaa. (KHO 2008:524)

Kunnan velvollisuus ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle (HE 58/2003 vp; KHO 2016:51), vaan oppilaan edellytetään kulkevan omin neuvoin kuljetuksen noutopaikkaan. Omavastuumatka, jonka oppilaan odotetaan kulkevan kuljetusreittein varteen, on

- esiopetuksen ja perusopetuksen 1-2. -luokkien oppilailla enintään kolme (3) kilometriä
- perusopetuksen 3.-10. luokan oppilailla ja perusopetuksen lisäopetuksen oppilailla enintään viisi (5) kilometriä

Yhteishuoltajuustapauksissa koulukuljetusoikeus määräytyy lapsen virallisen väestörekisteriin merkityn osoitteen mukaan.

2.2 Koulumatkan vaarallisuus

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Salon kaupunki painottaa vanhempien vastuuta lastensa koulumatkoista. Huoltajien tulee huolehtia siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan hyvin koulumatkareitti, aikataulut ja liikenteessä kulkeminen. Vanhempien on opastettava ja neuvottava sekä tarpeen mukaan kuljettava mukana ja saatettava lasta, kunnes hän oppii itse kulkemaan ja huomioimaan liikennettä. Koulukuljetuksessa olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa autoon ja autosta kotiin.

Turvallisen liikennekäyttämisen lisäksi huomioidaan ja koulupiikan liikennejärjestelyt. Oppilaiden kuljetusten takia on syytä tietää, mihin taksit tulevat ja mistä lähtevät, missä oppilaat odottavat taksia tai linja-autoa, mihin huoltajat voivat ajaa autonsa kuljettaessaan lapsia ja miten ruoka- ja tavarakuljetukset sujuvat turvallisesti.

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on vaarallinen, kunta järjestää kuljetuksen vähintään vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle. Kuljetukset järjestetään myös vaarallisilla tieosuuksilla ensisijaisesti linja-autolla.

2.2.1 Tien vaarallisuus

Kaupunkialueen liikenneympäristöä ja maaseudun yksityisteitä ei lähtökohtaisesti luokitella vaaralliseksi. Pimeä vuodenaika, luminen/liukas keli tai se, että oppilas kulkee yksin valaisematonta tietä pitkin, ei automaattisesti määritä koulumatkaa vaaralliseksi. Yksityistien osalta oppilaan tien turvallisuudesta vastaa tiehoitokunta. Myöskään liikennöidyn yleisen tien käyttö, jolla luonnollisesti myös on liikennettä, ei suoraan tee koulumatkasta liian vaarallista. Teiden ylittämistä ei yksinään pidetä kuljetuksen perusteena. Oppilaat usein myös odottavat kuljetusta teiden varsilla.

Koulumatkan vaarallisuuden määrittelyssä käytetään apuna Koululiitumenetelmää. Menetelmä on yhtenevä kaikkialla Suomessa. Menetelmän avulla on määritelty riskilukuindeksi teiden eri osille huomioiden mm. liikenteen määrät sekä teiden fyysiset olosuhteet. Kaikille teille (mm. yksityistiet) ei ole erikseen Koululiidussa annettu riskilukuindeksejä, mutta niiden turvallisuuden arviointiin käytetään tarvittaessa samoja Koululiitumenetelmän arviointitietoja.

Lisäksi kaupunkikehityslautakunta voi päättää väyläkohtaisesti, milloin koulumatka muodostuu oppilaalle liian vaaralliseksi. Vaaralliseksi määritelty liikenneväylät tarkistetaan olosuhteiden muuttuessa.

Vaikka tie on luokiteltu niin vaaralliseksi, että oppilas on luokka-asteensa perusteella oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen, tien ylittäminen on mahdollista erityistä varovaisuutta noudattaen. Oppilas voidaan tällöin myös velvoittaa kulkemaan vaaralliseksi luokiteltua tietä pitkin bussipysäkille tai muuhun kuljetuksen noutopaikkaan tai -jättöpaikasta kotitielleen. Vaaralliseksi luokitellulla tiellä kuljettava matka arvioidaan aina ta-pauskohtaisesti näkömä ja tien muut riskitekijät huomioiden.

2.2.2 Petoeläinvaara

Salon kaupungin alueella esiintyy petoeläimiä. Liikennepalvelut seuraa petoeläintilannetta Luonnonvarakeskuksen kanta-arvioista ja käy keskustelua Suomen riistakeskuksen riista-asiantuntijoiden kanssa. Eläinten esiintyminen ei itsessään aiheuta sellaista vaaraa, jonka

perusteella myönnettäisiin maksuton koulukuljetus. Tilapäisen kuljetustarpeen voi aiheuttaa petoeläimen ajankohtainen ihmisiin kohdistuva uhkaava käyttäytyminen, joka on vahvistettu asiantuntijan tai poliisin toimesta. Tilapäinen kuljetustarve ei voi perustua aikaisempien vuosien tapahtumiin.

Kuljetuksia tulee järjestää, jos viranomaisilta saadaan tieto, että:

- alueella liikkuva susi (tai karhu tai villisika) on vahingoittunut tai sairas
- alueella liikkuu susia, jotka eivät käyttäydy lajityypillisesti, ts. susi tulee lyhyen ajan sisällä toistuvasti lähelle asutusta ihmisistä piittaamatta ja/tai saalistaa kotieläimiä tai susihavaintoja tehdään lyhyen ajan sisällä toistuvasti koulumatkan varrelta, jolloin oppilaan omavastuumatka katsotaan vaaralliseksi susivaaran vuoksi.
- koulumatkan alueella on emokarhu poikasineen (Tällöin kuljetus voidaan myöntää ajanjaksolle, jolloin karhu on hereillä.) tai alueella karhu on herännyt kesken talviunien häiriöön aiheuttaen välittömän vaaran. (esim. metsäkoneen aiheuttamaan. Tällöin kuljetus järjestetään karhun aiheuttaman välittömän vaaratilanteen ajaksi.)

Petoeläimen aiheuttaman vaaran toteamiseksi, huoltajan toimittaman hakemuksen jälkeen, kuljetuskoordinaattori pyytää lausunnon paikalliselta riistanhoitoyhdistykseltä tai/ja Suomen riistakeskukselta. Tilannearvion tulee perustua todellisiin haittailmoituksiin kyseisellä alueella. Asiantuntijalausunto toimii ohjaavana lausuntona päätöksenteossa. Tällöin asiaa käsitellään koulumatkan vaarallisuuden perusteella.

Kuljetuskoordinaattori voi myöntää oppilaan huoltajan hakemuksesta varmennetun petovaaran perusteella harkinnanvaraisen koulukuljetuksen, noutopaikan määräaikaisen siirron tai saattoavustuksen huoltajalle. Petoeläinten aiheuttamassa vaaratilanteessa lähtökohtaisesti pyritään järjestämään koulukuljetukset yhteistyössä huoltajien kanssa ensisijaisesti saattoavustuksena. Tilapäinen maksuton koulukuljetus tai noutopaikan muutos voidaan tarvittaessa myöntää koko lukuvuoden ajaksi.

2.3 Terveydelliset syyt (vaikeus ja rasittavuus)

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Kuljetus terveydellisin syin järjestetään oppilaalle ainoastaan virallisesta väestörekisterin mukaisesta osoitteesta lähikouluunsa.

Lähikouluun käyvän oppilaan kuljetuksen järjestäminen em. perusteilla edellyttää aina asiantuntijan (esimerkiksi asiantuntija koulussa, koululääkäri tai -psykologi) lausuntoa.

Lausunnosta pitää ilmetä selkeästi:

- kuljetustarpeen syyt ja perustelut
- mille ajanjaksolle kuljetuksen järjestämistä suositellaan
- millä kuljetusvälineellä asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan.

Huomioon otetaan vain oppilasta hoitavan julkisen erikoissairaanhoidon/sairaalan/ terveyskeskuslääkärin tai neuvola- tai koululääkärin ja Salon kaupungin palveluksessa olevan psykologin tai lapsen asioita käsittelevän asiantuntijan lausunto. Yksityislääkärin tai yksityisen psykologin lausuntoa ei hyväksytä.

Huoltajan hankkimat asiantuntijalausunnot on toimitettava joka lukuvuosi joko hakemuksen mukana tai sovittaessa erillisesti toimitettuna liikennepalveluihin hyvissä ajoin ennen seuraavan lukuvuoden alkamista, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväisluonteisia.

Oppilaan erityisen tuen päätös ei automaattisesti anna kuljetusoikeutta.

Sairauden tai tapaturman takia kuljetus voidaan myöntää lääkärintodistuksessa mainituksi ajaksi. Kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaiden terapiakuljetuksia. Tilapäisesti terveydellisin syin järjestettävien kuljetusten tarkemmat ohjeet löytyvät kappaleesta 3.5.

Suositus kuljetuksen järjestämiseksi ei ole riittävä peruste sen saamiselle, vaan kuljetuskoordinaattori päättää tapauskohtaisesti kuljetuksen tarpeellisuudesta ja laajuudesta. Kuljetusta ei välttämättä järjestetä kotipihalta saakka.

2.4 Kuljetus- ja saattoavustus

Esi- ja perusopetuksen oppilaan koulukuljetuksen vaihtoehtona on myös huoltajan toimesta tapahtuvan oppilaan saattaminen kouluun ja saattoavustuksen maksaminen oppilaan huoltajalle. Oppilaan huoltajalle voidaan maksaa avustusta oppilaan kuljettamisesta, mikäli oppilas täyttää koulukuljetusehdot.

Saattoavustus maksetaan oppilaan saattamisesta, eli vain siltä matkan osalta, jolloin oppilas on mukana kuljetuksessa. Kyseeseen tulee lähinnä sellaisen oppilaan kuljetus, jonka koulumatkan varrella ei asu muita kuljetusoppilaita tai joka ei asiantuntijalausnon perusteella kykene kulkemaan taksissa tai linja-autossa. (KHO 5.9.2014/2613)

Mikäli kuljetus on osa huoltajan työmatkaa, avustus maksetaan ainoastaan työmatkan ylittävältä osalta. Avustusta on haettava etukäteen ennen kuljetuksen aloittamista. Saattoavustus myönnetään korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan. Avustettu kilometrikorvaus maksetaan huoltajalle kaupunkikehityslautakunnan vahvistaman taksan mukaisesti. Saattoavustus maksetaan huoltajalle jälkikäteen puolivuositain tai erikseen sovittaessa kuukausittain.

2.5 Muut perusteet

2.5.1 Esikoululaiset

Esikoululaiset kuljetetaan pääsääntöisesti koululaisten kanssa samoissa kuljetuksissa. Vuorohoitoyksikössä osaviikkohoidossa oleville esikoululaisille myönnetään ensisijaisesti saattoavustus, joka tarkoittaa, että vanhemmat huolehtivat itse kuljettamisesta esikouluun ja takaisin. Päätökset esikoululaisten saattoavustuksista ja kuljetuksista tekee kuljetuskoordinaattori. Kuljetus ja kuljetusmuoto määritellään tapauskohtaisesti.

Saattoavustusta tai kuljetusta voi saada vain esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin. Täydentävään varhaiskasvatukseen tai varhaiskasvatuksesta ei kuljetusta järjestetä. Kuljetuksen tai saattoavustuksen voi saada vain kunnan osoittamaan lähiesikouluun. Jos oppilas käy esikoulua huoltajan anomuksessa muussa kuin kunnan hänelle osoittamassa lähiesikoulussa, kuljetusta ei järjestetä eikä korvata.

2.5.2 Ruotsinkieliset oppilaat

Äidinkieleltään ruotsinkielisten lasten koulukuljetukset omakieliseen kouluun korvataan tai järjestetään ensisijaisesti Salon ruotsinkieliseen kouluun ja esikouluun.

2.5.3 Valmistavan opetuksen oppilaat

Valmistavassa opetuksessa olevia oppilaita koskevat samat säännökset kuin perusopetuksessa olevia oppilaita. Valmistavan opetuksen oppilaista tehdään aina tapauskohtainen harkinnanvarainen kuljetuspäätös kuljetuskoordinaattorin toimesta. Valmistavan opetuksen oppilaiden harkinnanvarainen kuljetusoikeus myönnetään aina määräajaksi, lähtökohteisesti kuudeksi kuukaudeksi.

2.5.4 Erikoisluokan oppilaat (rajoitettu koulukuljetusoikeus)

Oppilaan käydessä huoltajan anomuksesta koulua vieraassa kunnassa tai muussa kuin kunnan oppilaalle osoittamassa lähikoulussa, koulukuljetuksia ei järjestetä eikä korvata. Kuitenkin, jos erikoisluokan oppilaalla on oikeus koulukuljetukseen omaan lähikouluunsa koulumatkan pituuden perusteella, saa hän enintään saman suuruisen kuljetusoikeuden omassa asuinkunnassaan sijaitsevaan toissijaiseen kouluun.

Rajoitetun koulukuljetusetuuden saa sillä edellytyksellä, että kuljetuksen myöntämisen ehdot täyttyvät lähikouluun, kuljetus ei aiheuta kaupungille lähikoulukuljetusta suurempia kustannuksia ja että kuljetuksessa voidaan käyttää olemassa olevia linja-auto- tai taksireittejä.

Erikoisluokkaa käyvä oppilas voi käyttää lähikoulutaksia, mikäli kuljetuksen myöntämisen ehdot täyttyvät, taksissa on tilaa eikä tästä aiheudu ylimääräisiä kustannuksia. Paikka taksikuljetukseen anotaan etukäteen liikennepalveluyksiköstä. Anomuksessa tulee ilmetä, mille viikonpäivälle/-päiville ja kellonajalle/-ajoille kuljetusta anotaan. Kuljetuskoordinaattori tekee päätöksen kuljetuksen myöntämisestä. Kuljetusta voi käyttää vasta sen jälkeen, kun päätös kuljetuksen myöntämisestä on tehty ja liikenteenharjoittaja on saanut riittävät tiedot kuljetuksen järjestämistä varten.

Toissijaisessa koulussa erikoisluokkaa käyvällä oppilaalla ei kuitenkaan ole oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen koulumatkan rasittavuuteen tai vaikeuteen perustuvan syyn tai tapaturmasta johtuvan syyn vuoksi.

2.5.5 A2- kielen valinnat, erikoisluokat (Luma-, kieli-, jne)

Oppilaan kieli ja erikoisluokkavalinnat eivät ole koulukuljetuksen myöntämisperusteita. A2-kielen valinta ei muuta oppilaan lähikoulua. Oppilaat kuljetetaan A 2 tunneille koulupäivän aikana suunnitelman mukaisesti.

2.5.6 Somero

Myös Somerolla koulua käyvillä Uuden-Hirvelän kylän oppilailla on oikeus ilmaiseen koulukuljetukseen. Koulukuljetusoikeus on rajattu koskemaan Vähä-Hirveläntien varrella asuvia ja tämän linjan pohjoispuolella asuvia oppilaita. Oikeus käydä koulua Somerolla koskee ainoastaan 7 - 9 luokkien oppilaita. (opetuslautakunta 13.4.2010 37 §)

2.5.7 Muutto kesken lukuvuoden

Jos oppilas muuttaa kesken lukuvuoden kunnan sisällä ja haluaa käydä lukuvuoden loppuun vanhassa koulussa, kuljetusta ei järjestetä eikä korvata. Koulukuljetus voidaan kuitenkin järjestää muuttoa seuraavan lukukauden/vuoden loppuun saakka, mikäli kuljetuksen myöntämisen ehdot täyttyvät ja kuljetus on yhdistettävissä olemassa oleviin kuljetuksiin ilman lisäkustannuksia tai enintään sen mukaisesti, mitä kuljetus maksaisi oman koulussa käyntialueen kouluun ko. oppilaan ollessa siellä kuljetusoppilas. Koulukuljetusjärjestelyjä muutetaan vasta, kun Lasten ja nuorten palvelut on tehnyt uuden lähikoulupäätöksen.

2.5.8 Tulipalot ja muut äkilliset poikkeustilanteet

Äkillisissä ja lyhytaikaisissa (enintään lukuvuoden loppuun) oppilaan väestörekisterin mukaisen osoitteen asuntoa koskevissa poikkeustilanteissa (esim. tulipalo, vesivahinko) koulukuljetukseen oikeutetulle oppilaalle voidaan järjestää hakemuksen perusteella harkinnanvarainen maksuton koulukuljetus tilapäiseen osoitteeseen oppilashuollollisista syistä asiantuntijalausunnan perusteella edellyttäen, että koulukuljetusreitti on olemassa.

2.5.9 TET-jaksojen maksuton koulukuljetusoikeus

Yläkoulujen työelämän tutustumisjakso (TET) on osa opetusta. Oikeus ilmaiseen koulumatkaetuuteen säilyy TET-jakson ajan kodin ja TET-paikan välisellä matkalla. TET-harjoitteluun kuljetuksia ei järjestetä tilausajoina. Koulukuljetusta ei järjestetä, mikäli TET-harjoittelu suoritetaan toisella paikkakunnalla tai lukujärjestyksen mukaisen koulun ulkopuolella.

Jos oppilas ei ole TET-jakson ulkopuolella oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen, mutta matka TET-paikkaan on yli 5km, oppilas saa koulun kustantaman linja-autokortin TET-jakson ajaksi.

3. KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMINEN

Koulukuljetus toteutetaan perustasoisena. Kuljetusoppilaiden osalta lakisääteinen kuljetusoikeus jatkuu niin kauan, kun sille on olemassa perusteet, mutta lapsen koulu-uran aikana käytännön toteutus esim. kuljetusmuoto ja noutopaikka saattavat vaihdella kuljetettavan iän, alueen oppilaiden lukujärjestysten, kuljetettavien määrän tai erilaisten kuljetusten kehittämis- ja muutostöiden myötä. Kuljetusoppilaiden vanhemmat voivat järjestää ja kustantaa lastensa koulumatkat, mikäli katsovat, ettei kunnan tarjoama perustaso ole heille riittävä.

3.1 Kuljetusmuoto

Olemassa olevan joukkoliikenteen hyödyntäminen on ensisijaista kaikilla luokka-asteilla. Muita kuljetusmuotoja käytetään silloin, kun joukkoliikennettä ei ole. Oppilas voi myös joutua käyttämään useita kuljetusmuotoja (linja-auto ja taksi) tai vaihtamaan taksia kesken koulumatkan. Esiopetuksessa olevan oppilaan kohdalla harkitaan tapauskohtaisesti, voiko hän käyttää linja-autoa vai järjestetäänkö kuljetus taksikuljetuksena.

Taksikuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle eikä kotipihalta, vaan oppilaat kulkevat oma-toimisesti heille osoitettuun noutopaikkaan. Taksien pysähtymispaikat pyritään valitsemaan siten, että ne ovat reittien sujuvuuden kannalta tarkoituksenmukaiset, niissä on turvallista purkaa ja täyttää autoa, eikä synny tarpeetonta tienilytystarvetta. Reittejä ja aikatauluja suunniteltaessa otetaan huomioon myös taloudellisuus.

Liikennöitsijät tiedottavat huoltajia, kouluja ja varhaiskasvatyüksiköitä reiteistä ja aikatauluista omien palvelujensa kautta ennen koulun alkua ja aina, kun reitteihin ja aikatauluihin tulee muutoksia. Huoltajat voivat myös kysyä taksien aikataulut ja reitit suoraan liikennöitsijältä. Taksien reiteissä ja aikatauluissa saattaa tapahtua muutoksia koulujen alkamisen jälkeen. Reitit ja aikataulut vakiintuvat muutaman viikon kuluessa koulujen alkamisesta. Lukuvuoden aikana vaihtuvien jaksojen johdosta reittejä voidaan joutua muuttamaan kesken lukuvuoden.

3.1.1 Noutopaikat

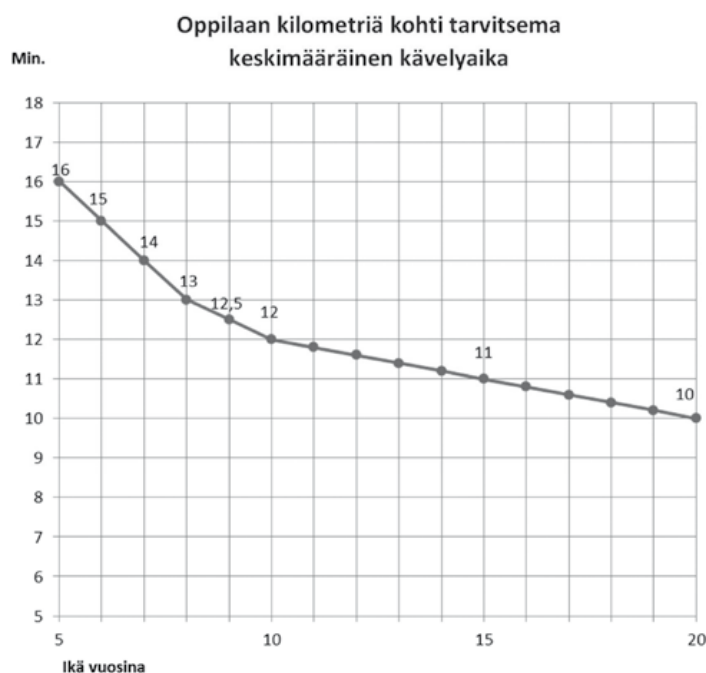
Koulukuljetuspäätökseen on tietyissä tapauksissa määritetty oppilaiden nouto- ja jättöpaikat (vaaralliset tiet, terveydelliset syyt, muut erillispäätökset). Lisäksi liikennepalvelut voi tarvittaessa määritellä oppilaan noutopaikan myös tapauksissa, joissa on huomioitava mm. yhdenvertaisuus tai oppilaan matka-ajat reitin suunnittelussa. Muiden osalta taksien pysähtymispaikat ja oppilaiden noutopaikat määrittelee liikennöitsijä ja hyväksyytään ne liikennepalveluissa. Jos oppilaan huoltajalla ja liikennöitsijällä on erimielisyyttä taksin pysähtymispaikasta, liikennepalveluyksikkö ratkaisee lopullisen paikan.

Noutopaikkojen määrittelyssä noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Omatoimisesti kuljettavan matkan osuus voi olla enintään 3 km esikoululaisilla ja 1.-2. -luokkien oppilailla ja 5 km 3.-9. -luokkien oppilailla. Omatoimisesti kuljettavan matkan aika lasketaan mukaan laskettaessa oppilaan koulumatkaan käyttämää aikaa. (KHO 2016:51)
- Lakisääteinen koulumatkan matka-aika ei saa ylittyä (alle 13v 2,5 tuntia/yli 13v 3 tuntia). Koulumatkan ajallinen kesto määritetään kävelyajan, matkustusajan ja odotusajan summana. Kävelyaikojen laskemiseen käytetään kuntaliiton määrittämää kävelynopeutta, joka ottaa huomioon oppilaan iän. Kuntaliiton määrittämä kävelynopeus eri-ikäisille oppilaille on nähtävillä kuvassa 1.

Matkan pituuden perusteella koulukuljetusoikeuden saaneiden oppilaiden, joille kuljetusoikeudesta ei kuljetusperiaatteiden mukaan tehdä kuljetuspäätöksiä, huoltajat voivat hakea oppilaalle määriteltyyn noutopaikkaan muutosta, jos huoltajan näkemyksen mukaan määritetty noutopaikka tai omavastuumatka noutopaikalle on ko. oppilaalle vaarallinen tai raskas. Muutosta haetaan aina Wilman kautta virallisella kuljetushakemuksella. Hakemuksen liitteenä toimitetaan kohdissa 2.2 tai 2.3 vaaditut liitteet. Tällöin noutopaikasta tehdään viranhaltijapäätös, josta on muutoksenhakuoikeus.

Ikä	Kävely- aika
5	16
6	15
7	14
8	13
9	12,5
10	12
11	11,8
12	11,6
13	11,4
14	11,2
15	11

Kuva 1. Oppilaan kilometriä kohti käyttämä keskimääräinen kävely-aika (min). (Kuntaliitto, henkilö-kuljetusopas)

3.2 Koululaiskortin käyttö

Linja-autoliikenteessä oppilaalla on oltava matkaan oikeuttava koululaiskortti, tai matka on maksettava rahalla. Uudet bussikuljetuksessa aloittavat oppilaat saavat bussikortin koulustaan ensimmäisenä koulupäivänä. Muiden osalta bussikortteihin päivitetään uusi matkustuskausi vuosittain. Kuljettajalla on oikeus vaatia maksu ilman voimassa olevaa matkakorttia matkustavalta oppilaalta. Kaupungin myöntämällä koululaiskortilla voi matkustaa vain se oppilas, jolle maksuton koulukuljetus on myönnetty. Kortti oikeuttaa kahteen matkaan / koulupäivä ja se sisältää tarvittaessa vaihto-oikeuden. Koulukuljetusta varten saatuja koululaiskortteja saa käyttää ainoastaan koulumatkoihin. Matkalipun väärinkäytöstä kaupungille aiheutuneet kulut voidaan periä huoltajalta ja väärinkäyttö voi johtaa maksuttoman koulukuljetusoikeuden määräaikaiseen menettämiseen.

Mikäli oppilaan koululaiskortti häviää, huoltajan tulee viipymättä ilmoittaa kortin katoamisesta kouluun tai liikennepalveluihin uuden järjestämiseksi. Koulu antaa huoltajalle uudesta kortista todistuksen, jota vastaan huoltaja noutaa kortin joukkoliikenteen palvelupisteestä. Uudesta matkakortista veloitetaan korttimaksu huoltajalta. Mahdollisten kortittomien päivien matkat maksaa huoltaja itse, eikä niitä korvata jälkikäteen.

Jos oppilas muuttaa, vaihtaa koulua tai muusta syystä ei ole enää oikeutettu koulumatka-etuuteen siitä on välittömästi ilmoitettava kouluun ja koululaiskortti palautetaan koululle.

3.3 Kuljetuksen odotus

Aikataulusta johtuen oppilas voi joutua odottamaan opetuksen alkua kuljetuksen jälkeen tai kuljetusta koulun jälkeen. Lain mukaan oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää enintään 2 h 30 min päivässä, jos oppilas ei lukuvuoden alkaessa ole täyttänyt 13 vuotta. Samalla vuosiluokalla voi lain mukaan siten olla oppilaita, joiden koulumatkan enimmäiskesto-aika vaihtelee. Tätä vanhemman ja perusopetuslain 17 § 3 mom tarkoittaman erityisoppilaan koulumatka odotuksineen voi kestää kolme tuntia päivässä.

Aikataulut pyritään järjestämään siten, ettei odotusta tule (oppilaan odotusaika koululla ei voi merkittävästi ylittää 30 minuuttia). Mikäli koululla on kuljetusoppilaita, oppilailla on oltava mahdollisuus päästä sisätiloihin ja koululla on oltava valvonta.

Odotusajaksi järjestetään mahdollisuus ohjattuun toimintaan, josta vastaa kouluavustaja, opettaja tai varhaiskasvatuksessa päiväkodin henkilökunta. Valvonnasta ennen koulupäivän alkua ei ole säädetty laissa.

3.4 Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana

Koululta otetaan yhteyttä huoltajaan oppilaan noutamiseksi kotiin.

3.5 Kuljetusoppilaan poistaminen koulutiloista kesken päivän

Kun kuljetusoppilas joudutaan poistamaan koulutiloista kesken koulupäivän käyttäytymisen perusteella, joka on yhdistettävissä hänen vammaansa tai sairauteensa, on hänelle järjestettävä kuljetus kotiin. (KHO 2019:7)

3.6 Terveydellisistä syistä johtuvat tilapäiset koulukuljetukset

Joko sairauden tai vapaa-ajan tai koulutapaturman vuoksi voidaan järjestää kuljetus lääkärinlausunnon tai -todistuksen perusteella siinä mainituksi ajaksi (ei koske toissijaisessa koulussa käyviä oppilaita). Koulukuljetuksen järjestämiseen on huoltajan varattava aikaa kolme arkipäivää siitä, kun kuljetuskoordinaattori on saanut tiedon kuljetuksen tarpeesta. Lääkärintodistus on myös toimitettava viipymättä liikennepalveluihin. (Oulun HAO 4.11.2010 10/0497/2)

Tapaturmasta tms. terveydellisestä syystä tarvittavaa tilapäiskuljetusta haetaan ensisijaisesti Wilman kautta Tapaturmakuljetus -lomakkeella. Hakemukseen on liitettävä lääkärinlausunto, jossa todetaan kuljetustarve sekä ajanjakso, jolloin kuljetusta tarvitaan. Lausunnossa on erikseen eriteltävä tapaturman seurauksena vammautuneet kehon osat ja muut seikat, jotka kuljetuksessa on mahdollisesti huomioon. Lisäksi lomake on saatavissa myös kaupungin internetsivuilta sekä kouluilta ja se toimitetaan liitteineen (lääkärinlausunto) kuljetuskoordinaattorille. Kuljetuskoordinaattori käsittelee hakemuksen ja harkintansa mukaan määrittelee oppilaalle tarpeellisen kuljetuksen. Kuljetus pyritään pääsääntöisesti sovittamaan jo olemassa oleviin kuljetuksiin joko taksiin tai linja-autoon.

3.7 Tukiopetus, jälki-istunnot ja kaupungin järjestämä kerhotointiminta

Jos oppilas osallistuu tukiopeukseen tai hänelle on määrätty jälki-istuntoa, ko. toiminta pyritään järjestämään siten, ettei ylimääräisiä kuljetuskustannuksia tai järjestelyjä synny. Ensisijaisesti toimitaan siten, että oppilas voidaan ohjata koululta vielä samana päivänä lähtevään toiseen kuljetukseen tai linjaliikenteen autoon. Toissijaisesti otetaan yhteys huoltajaan kuljetuksen hoitamiseksi huoltajan toimesta. Mikäli nämä järjestelyt eivät onnistu, otetaan yhteyttä kuljetuskoordinaattoriin.

Koulun kerhot pyritään järjestämään siten, että myös kuljetusoppilailla olisi mahdollisuus osallistua kerhoihin kuljetusaikataulut huomioiden. Opetuksen järjestäjällä ei ole velvollisuutta huolehtia koulukuljetuksesta kerhoon tai kerhosta kotiin. Kuljetusoppilas voi siis

mennä kotiin myöhäisemmällä kuljetuksella joko bussilla tai erikseen sovittaessa taksilla, jos reitti on olemassa ja siinä on tilaa. Ylimääräisiä ajoja kerhojen vuoksi ei järjestetä.

3.8 Iltapäivätoiminta

Iltapäivätoimintaan osallistuvilla oppilailla ei ole subjektiivista oikeutta kuljetukseen toimipaikasta kotiin. Perusopetuslain 48 b § määrittelee asian seuraavasti: *"Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettäessä tulee ottaa huomioon, että niillä toimintaan osallistuvilla lapsilla, joilla on 32 §:n mukainen oikeus koulumatkaetuun, on mahdollisuus käyttää tätä etuutta."*

Kaupungilla ei ole velvollisuutta järjestää erillisiä kuljetuksia iltapäivätoiminnasta kotiin. Perusopetuslain 32 § mukainen mahdollisuus koulukuljetusoikeuden käyttöön oppilaan lähikoulussa järjestetystä iltapäivätoiminnasta toteutetaan seuraavasti:

- Mikäli oppilas on saanut koulumatkoja varten bussikortin, voi hän käyttää sitä iltapäivätoiminnasta kotiin kulkemiseen.
- Taksioppilaat voivat erikseen sovittaessa käyttää taksikuljetusoikeuttaan klo 15:n aikoihin lähtevässä taksissa. Taksikuljetuksia ei tarjota muuna ajankohtana. Jos taksioppilas lähtee kotiin klo 15:n taksilla, hänen täytyy olla ilmoittautunut klo 15 päättyvään iltapäivätoimintaan.
- Jos iltapäivätoiminnassa oleva kuljetusoppilas haluaa käyttää taksikuljetusta, sitoutuu hän käyttämään kuljetusta kaikkina iltapäivätoimintapäivinä.
- Mikäli oppilas on ilmoittautunut iltapäivätoimintaan vain osaksi viikkoa ja haluaa muina päivinä käyttää kuljetusoikeuttaan koulusta kotiin, tulee huoltajien vahvistaa lukukaudeksi kerrallaan viikonpäivät, jolloin lapsi on poissa toiminnasta ja sen sijaan käyttää kuljetusoikeuttaan suoraan koulusta (esim. kuljetuksessa ma ja ke, muut pvät iltapäivätoiminnassa). Päivittäin/viikoittain muuttuvia ilmoituksia ei toteuteta.
- Iltapäivätoiminnan henkilökunta ei valvo lapsen siirtymistä kotimatalle tai kulkuvälineeseen. Jos oppilas joutuu odottamaan kuljetusta iltapäivätoiminnasta poistuttaessa, on huoltaja vastuussa oppilaasta sen ajan kuin hän odottaa kuljetukseen pääsyä.

3.9 Toisen asteen oppilaat

Kuljetuseriaatteiden mukaiset koululaiskuljetukset järjestetään perusopetuksen aikana. Salon kaupunki ei järjestä koulukuljetuksia toisen asteen opetukseen. Koulumatkatukilain (48/1997) mukaisesti perusopetuksen jälkeisiin opiskelumatkoihin koulumatkatukea haetaan kansaneläkelaitokselta. Tukea maksetaan määrätyn ehdoin ammatillisissa oppilaitoksissa ja lukiossa opiskeleville. Lisätietoa: www.kela.fi/koulumatkatuki. Kuljetuseriaatteiden

4. MAKSULLINEN KOULUKULJETUS

Kuljetuskoordinaattori voi hakemuksesta myöntää maksullisen koulukuljetuksen niille oppilaille, joilla ei ole lain ja kaupunkikehityslautakunnan määrittelemien tarkennuksien perusteella subjektiivista oikeutta koulukuljetukseen, edellyttäen, että

- yhteysväylillä ei kulje joukkoliikennettä
- koulukuljetusautossa on tilaa
- reitti on jo olemassa

Maksullista kuljetusta voi hakea oppilas, joka käy hänelle osoitettua lähikoulua tai myönnettyä toissijaista koulua ja hän asuu väestörekisterin osoittamassa osoitteessa. Maksullista kuljetusta ei ole mahdollista saada toissijaisesta osoitteesta esim. vuoroasumisen vuoksi.

Lukuvuoden alkaessa kuljetuksia järjestetään vasta, kun reitit ja aikataulut ovat selvillä lakisääteisesti kuljetettavien oppilaiden osalta. Maksullisten kuljetusten hakemuskäsittely aloitetaan aikaisintaan 1.9. alkaen.

Koulukuljetusautoihin jääneiden vapaiden paikkojen selvittyä kuljetuskoordinaattori ilmoittaa tarjolla olevat kuljetuspäivät ja -paikat huoltajalle. Huoltaja vahvistaa, mitkä matkat hän ottaa oppilaalle vastaan, minkä perusteella kuljetuskoordinaattori tekee päätöksen. Vahvistaessaan paikat huoltajat sitoutuvat samalla maksamaan varatut matkat päätöksen mukaisesti, vaikka oppilas ei niitä käyttäisi. Päätös tehdään aina tapauskohtaisesti joko lukuvuodeksi tai anomuksessa mainituksi lyhyemmäksi ajaksi. Oikeuden maksulliseen kuljetukseen voi menettää, mikäli taksipaikkaa tarvitaan lakisääteisesti kuljetettavalle oppilaalle. Tällöin ei myöskään peritä päätöksen mukaisia maksuja kuin siihen asti, kuin kuljetuspaikka on ollut oppilaalle varattuna.

Maksullisesta kuljetuksesta peritään korvaus kaupunkikehityslautakunnan vahvistaman taksan mukaisesti. Taksa vahvistetaan vähintään lukuvuodeksi kerrallaan. Maksullinen kuljetus laskutetaan huoltajalta takautuvasti lukukausittain.

5. KOULUKULJETUKSEN TAI AVUSTUKSEN HAKEMINEN

5.1 Subjektiivinen oikeus koulukuljetukseen 1.-10. Ik

Erillistä hakemusta ei tarvitse tehdä, kun 1.-2. -luokan oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan lähikouluun on vähintään 3 km ja 3.- 10. -luokan oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan lähikouluun on vähintään 5 km.

5.2 Esioppilaat, koulumatka vähintään 3 km

Esioppilaalle huoltajan on aina haettava kuljetusoikeutta erillisellä hakemuksella, mikäli matka kunnan osoittamaan esiopetuspaikkaan on vähintään 3 kilometriä, matka on vaarallinen, vaikea tai rasittava (terveydelliset syyt) tai kaupunkikehityslautakunta on määrittänyt matkan vaaralliseksi. Hakemus tehdään ensisijaisesti sähköisellä lomakkeella Wilman kautta tai jos ei ole Wilmaa käytössä, kaupungin sivuilla olevalla tulostettavalla lomakkeella, joka toimitetaan liikennepalveluyksikköön. Linkki hakemukseen löytyy esiopetuksen Internet-sivuilta. Kuljetusoikeuden myöntää kuljetuskoordinaattori.

5.3 Esi- ja perusopetus/muu oikeus koulukuljetukseen

Esioppilaat ja oppilaat, joiden koulumatkan pituus ei riitä kuljetusoikeuteen, mutta matka on vaarallinen, vaikea tai rasittava, hakevat koulumatkaetuutta erillisellä hakemuksella.

Koulukuljetusta haetaan ensisijaisesti Wilmasta löytyvällä sähköisellä hakemuksella. Hakemuslomakkeita saa myös kouluilta ja lasten ja nuorten palveluista sekä sen voi tulostaa kaupungin kotisivuilta. Huoltaja täyttää kuljetushakemuksen sähköisenä Wilmassa tai toimittaa tulostetun hakemuksen liikennepalveluyksikköön. Samalla hakemuksella haetaan myös maksullista koulukuljetusta ja koulukuljetusavustusta.

Kuljetuskoordinaattori tekee koulukuljetusoikeudesta päätöksen, josta voi valittaa Turun hallinto-oikeuteen. Päätöksen liitteenä on tarkempi muutoksenhakuohje. Päätös tehdään hakemuksen perusteella lukuvuodeksi kerrallaan, ellei asiantuntijan lausunnosta ilmene lyhyempi tai pidempi määräaika tai pysyväisluonteinen peruste. Asiantuntijalausunnat on toimitettava tarpeen vaatiessa joka lukuvuosi uudelleen ennen seuraavan lukuvuoden alkamista edellisenä keväänä. Olosuhteiden muuttuessa on tehtävä uusi hakemus tai ilmoitettava, ettei kuljetuksen saamiselle ole enää perusteita.

6. KOULUKULJETUKSIA KOSKEVAT SÄÄNNÖT

6.1 Kuormitussäädökset

Koulukuljetuksissa noudatetaan tieliikennelain 10.8.2018/729 142 §:n asettamia säännöksiä koulu- ja esiopetuskuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä.

6.2 Turvavyöt

Turvavyön käytöstä säädetään tieliikennelain 90–91 ja 94–95 §. Taksiliikenteessä kuljettaja vastaa lisäksi siitä, että oppilaat käyttävät turvavyötä autoissa, joihin ne on asennettu. Kuljettaja auttaa tarvittaessa turvavyön kiinnittämisessä. Joukkoliikenteen osalta turvavyöasioissa noudatetaan lisäksi tieliikennelain 91 §.

6.3 Käyttäytyminen

Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana.

Linja-auton tai taksikuljettaja on koulukuljetuksen aikana kasvatuksesta vastaava henkilö. Kuljetuksen aikana noudatetaan hänen antamia ohjeita. Kuljettajalla on oikeus ja velvollisuus puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla ja ilmoittaa siitä tarvittaessa koululle ja päiväkodille. Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä.

Autoon noustessa koulureput on otettava pois selästä. Autossa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni. Kuljettaja vastaa siitä, että oppilaat käyttävät turvavyötä. Kuljettajan on myös itse käytettävä turvavyötä, kuten laki edellyttää, ja käyttäydyttävä muutenkin esimerkillisen aikuisen tavoin.

Laki järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä 3 § oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kiellosta huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista. Matkustajaa ei kuitenkaan saa poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen.

6.4 Urheiluvälineet ja muut poikkeavat tavarat

Koulutaksissa kuljetetaan vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita tavaroita, joita tarvitaan koulutyössä tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa. Urheiluvälineet tulee kuljetuksen aikana suojata asianmukaisesti (luistimiin teräsuojukset, sukset pussiin tai yhteen sidottuna). (KHO 17.6.2009/1571)

6.5 Liikennöitsijän tehtävät ja vastuut

Liikennöitsijöiden vastuu kattaa oppilaiden kuljetuksen kotipysäkillä koulun pysäkillä ja päinvastoin. Takseissa on lista kuljetettavista oppilasta ja heidän aikatauluistaan. Koulutaksi ei saa ohittaa taksipysäkkiä ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki pysäkillä kyytiin nousevat oppilaat ole mukana.

Taksinkuljettajilla ei ole oikeutta ottaa koulukyytiin muita oppilaita kuin ne, jotka liikennepalveluyksikkö ilmoittaa kuljetukseen eikä myöskään tehdä sovittua poikkeavia kuljetuksia huoltajan tai oppilaan pyynnöstä. Kaikkia oppilaita tulee kohdella samojen periaatteiden mukaisesti.

6.6 Huoltajan tehtävät ja vastuut

Oppilaan on oltava sovittuna aikana sovittulla pysäkillä. Koulutaksin ei tarvitse odottaa lasta, mikäli hän myöhästyy taksipysäkillä. Jos lapsi myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Koulutaksin aikataulussa voi olla tilapäisistä syistä liukumaa noin kymmenen minuuttia myöhempään kuin sovittu aika.

Huoltajan tulee ilmoittaa liikennöitsijälle, jos oppilas sairastuu tai ei muuten tarvitse koulukyytiä. Pidemmistä tai pysyvistä kuljetusmuutoksista huoltajan tulee ilmoittaa myös liikennepalveluyksikköön. Kuljettajalle on hyvä ilmoittaa oppilaan terveydentilaan liittyvistä seikoista, jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin.

Jos koulukuljetettava ei toistuvasta ohjeistuksesta huolimatta esimerkiksi käytä turvavyötä tai jatkaa häiriköintiä, voidaan kuljetuksen järjestäminen siirtää kokonaisuudessaan huoltajan vastuulle.

6.7 Koulun tehtävät ja vastuu

Vastuu oppilaan turvallisuudesta on koululla vain silloin, kun oppilas käyttää hänelle myönnettyä koulukuljetusta. Oppilas on koulun vastuulla autosta noususta kouluun ja koulun päättymisestä autoon nousuun. Liikennöitsijöiden/kuljettajien vastuu kattaa matkan autoon noususta kotipysäkillä tai kokoontumispaikalta koulun pysäkillä jättämiseen ja toisin päin.

7. TOIMINTA ONGELMATILANTEISSA

7.1 Onnettomuus

Kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkan aikana tapahtuvan tapaturman varalta. Liikennöitsijän liikennevakuutus korvaa vahingot, jotka ovat liikennöitsijän

vastuulla. Tapaturmavakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa välittömästi koulun ja kodin välillä sekä vuosittaiseen työsuunnitelmaan merkittyjä opintoretkiä. Lyhytkin poikkeaminen koulumatkareitiltä katkaisee vakuutuksen.

Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut, mutta ei esinevahinkoja. Mikäli sattuu vakava liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Lievemmissä onnettomuuksissa liikennöitsijä on velvollinen tiedottamaan huoltajille tapahtuneesta.

7.2 Auto ei saavu pysäkille

Erityisistä syistä voi joskus käydä niin, ettei linja-auto tai taksi pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Mikäli viivästys johtuu ajokaluston rikkoontumisesta, on liikennöitsijä velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen.

7.3 Poikkeukselliset keli- yms. olosuhteet

Huonojen keliolosuhteiden, työtaistelun tms. aiheuttamien poikkeustilanteiden sattuessa ei kunta vastaa erillisistä kuljetuksista. Näissä tapauksissa päätös oppilaan kouluun lähettämisestä on huoltajan vastuulla. Kuljettajalla on oikeus tehdä tilannekohtaiseen harkintaan perustuva päätös muuttaa koulukuljetusreittiä tai oppilaan nouto- tai jättöpaikkaa tilapäisesti liikenneturvallisuussyistä johtuen.

7.4 Vahinko tai ilkivalta

Huoltaja on velvollinen korvaamaan oppilaan kuljetuskalustolle aiheuttaman vahingon. Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja.

7.5 Palaute kuljetuksen laadusta

Mikäli kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä, kirjallinen palaute osoitetaan liikennöitsijälle ja liikennepalveluyksikköön. Jos on kyseessä yksittäistä oppilasta koskeva poikkeuksellinen tapahtuma tai jatkuva laiminlyönti, on syytä yksilöidä oppilas, tapahtuma-aika/ajat ja valituksen aihe.

Mikäli tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomista, tulee asianosaisten ottaa yhteyttä suoraan poliisiin.

7.6 Kadonneet tai unohtuneet tavarat

Autoihin jääneitä löytötavaroita voi tiedustella suoraan kyseisen auton kuljettajalta tai liikennöitsijältä.